

Musik og musikliv i »fattigfirserne«

Under denne overskrift vil vi i de kommende numre beskrive og diskutere nogle tendenser, initiativer, organiseringer etc. i musiklivet, som, paradoksalt nok, nærmest forekommer at være næret og fremprovokeret af den krise, der ellers ligger som en klam dyne over offentlige og private institutioner, kulturlivet incl.

Det er en kendt sag, at dele af forlystelseslivet blomstrer op under kriseforhold. Værtshuse, diskoteker, Burgerking-restauranter etc. kører generelt med fulde huse. At det ikke er noget enestående fænomen bliver klart, hvis man f.eks. paralleliserer til det kriseramte Berlin i 20'erne og 30'erne, hvor forlystelseslivet tog et gigantisk opsving, mens inflationen samtidig rasede og den politiske kamp gik højt. Det er ikke tilfældigt, at Franz Biberkopf, hovedpersonen i »Berlin Alexanderplatz«, tidligere transportarbejder og senere snørebandssælger, alfons og tyv, henlever en stor del af sit liv på værtshuse og forlystelsesetablisser. Det forekommer derimod nærmest at være en naturlov, fordi de lettilgængelige oplevelser med et skær af sorgløshed over sig er en nærliggende udvej, når der skal kompenseres for arbejdsløshed, et trøstesløst liv i en lejekaserne, storbyens larm etc.

Men samtidig kan man også konstatere nogle stik modsatte tendenser. Hvor det offentlige kulturliv generelt synes at være stagneret, og hvor erhvervslivet synes udelukkende at satse på

de sikre og salgbare kulturvarer, eksisterer der også et folkeligt, miljønært, alternativt kulturliv, som oven i købet forekommer at være i stadig fremvækst. I 20'erne og 30'erne oplevede man på venstrefløj en opblomstring af en alternativ selvorganiseret kultur – agitpropbevægelsen, masseorganisationerne indenfor sport, musik etc. I dag gælder det for musiklivets vedkommende for en række aktiviteter, der alle kan betegnes som »alternative«, og som alle har det tilfælles, at de er selvorganiserede, og opstået og lever i mindre, afgrænsede, men kulturel levende miljøer. Det drejer sig bl.a. om spillesteder, beboerforeninger, musikerorganisationer, pladestudier, pladeforhandlere m.v.

Og det er de aktiviteter, vi i de kommende numre vil gå nærmere ind på. Perspektivet er, at man som socialist må kende og være med til at udvikle et blomstrende og folkeligt musikliv, som på den ene side er uafhængigt af et kapitalistisk apparat, og som på den anden side samtidig kan udnytte de statslige og kommunale økonomiske og institutionsmæssige ressourcer mest muligt.

Vi vil i dette nummer lægge ud med en hors d'oeuvre i form af en lille solstrålehistorie fra Århus, og følger så i de kommende numre temaet op med interviews og beskrivelser af udvalgte alternative aktiviteter.

Kasernen til amatørkunsten

af Sven Fenger

Under dette slogan gemmer der sig en Århus-historie med ingredienser af kommunal kulturpolitik og folkelig kulturaktivisme.

Som bekendt bygges der for tiden i Århus et kulturpalads til ca. 110 mill. kr. Århus kommune, der jo ellers er kendt for at investere i kultur – således er det vist nok den eneste kommune, der har øget kulturbudgettet i 80/81, endog med hele 25%

– har på musikområdet hutlet sig igennem med lokaler, der aldrig nogen sinde har været beregnet for musikopførelser. Det rådes der nu bod på, og musikhuset er et enestående prestige-projekt, hvor der ikke spares nævneværdigt på kronerne.

Musikhuset er placeret på en stor offentlig grund midt i Århus, kaldet Kasernearealet. Det har, som navnet antyder, oprindeligt været et militært område – en slags mini-Christia-

nia – og det har i mange år ligget ubenyttet hen. Ved siden af det nye musikhus ligger der 2 over 100 år gamle bygninger, kaldet hhv. Officersbygningen og Ridehuset. Det er store stands-mæssige bygningsværker, der på trods af udvendigt og indvendigt forfald stadig virker imponerende og vidner om en tid, hvor der var stil over bygningskunsten.

Mens man arbejdede med musikhusplanerne, var det byrådsflertallets intention samtidig at tilgodese den s.k. folkelige kultur – forstået således, at da musikhuset jo er forbeholdt det offentlige koncertliv, den klassiske musik og opera, de store navne og store ensembler, så kunne Officersbygningen og Ridehuset passende gøres til et center for den folkelige kunst, hvor der dagligt kunne foregå kulturelle aktiviteter af mere uprætentiøs art og hvor der ville kunne arrangeres fester og koncerter under mere uformelle former.

Da byrådet traf principbeslutningen om at bygge musikhuset i 1976, besluttede man derfor samtidig at bevare de eksisterende bygninger på grunden med det formål, at –

Officersbygningen set fra Ting- og Arresthuset.

»Kasernebygningerne kunne anvendes som birum til musikhuset, dels som hjemsted for forskellige foreningsaktiviteter, således at »gaden« mellem husene bliver befolket også udenfor »musiktid«. Ridehuset tænkes anvendt som annekshus til løbende arrangementer, og kunne evt. deles op til flere formål«.

(Citeret efter den officielle principbeslutnings ordlyd).

Og i den 21-punktsaftale, som Socialdemokratiet, SF, Radikale og Kommunisterne lavede efter valget i 78, hedder det i aftalens pkt. 8:

»Byrådet forelægger inden udgangen af 1978 forslag til restaurering og ombygning af Ridehus og Officersbygning på Kasernearealet, så de kan anvendes til de mange amatørgrupper indenfor det kunstneriske liv, og til andre folkelige og kulturelle aktiviteter«.

Hermed var der i realiteten skabt muligheder for et kulturliv med nogle enestående gode betingelser: Amatørskuespillere, keramikere, fotografer, malere, billedhuggere og musikere vil

kunne arbejde i det samme hus. Kunstnere, der mangler værksteder, kan låne lokaler med gode faciliteter, og musikere har en gang for alle fået løst øvelokaleproblemerne.

Men omkring årsskiftet 80/81, 2 år efter valget og indgåelsen af 21-punktsaftalen forløb det pludselig, at magistratens 2. afdeling gennem længere tid havde forhandlet med Justitsministeriet om salg af Officersbygningen. Officersbygningen ligger nemlig overfor Ting- og Arresthuset, og da man alligevel skal udvide her, ville det være nærliggende, at overtage og ombygge en af de forhåndenværende bygninger, altså Officersbygningen.

Den konservative rådmand Olaf P. Christensen udtalte ligefrem til Århus Stiftstidende, at »toget er kørt« – og at han iøvrigt var sikker på, at have et flertal i ryggen, når han i januar kvartal dette år, ville aflevere indstillingen om salget til byrådet.

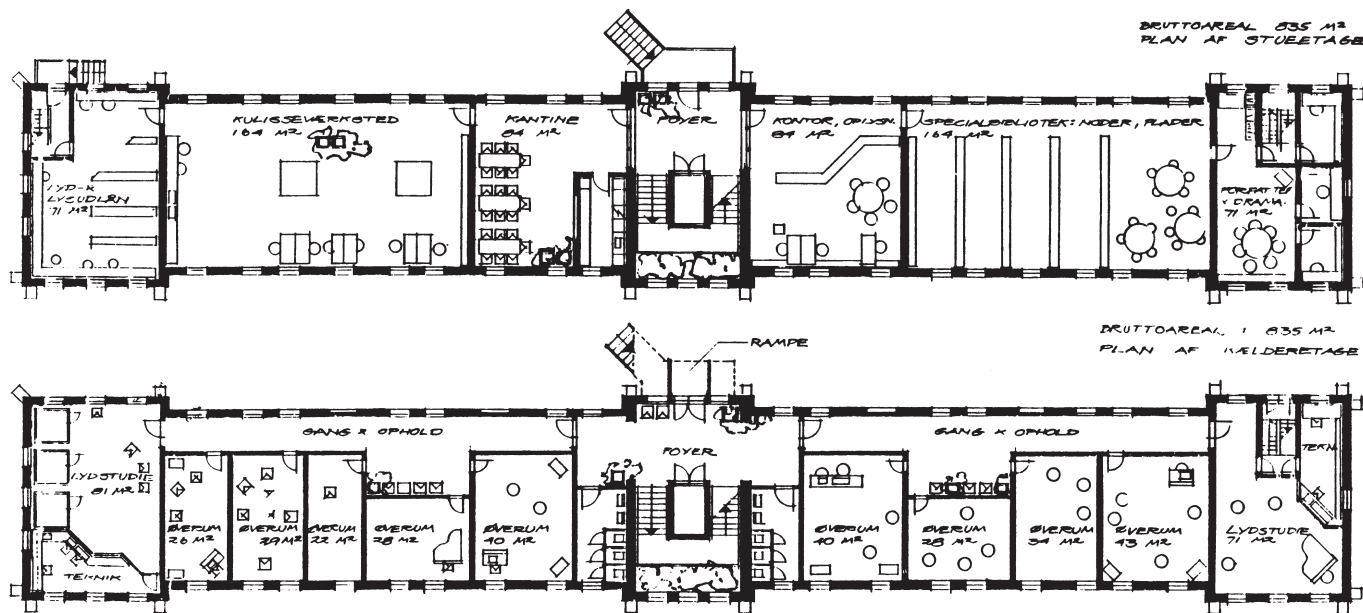
Venstrefløjspartierne – DKP, VS og SF – reagerede med en forbløffende enighed og effektivitet på dette. Man engagerede et lokalt arkitektfirma og udarbejdede et ideoplæg til, hvordan

de to bygninger vil kunne indrettes og fungere i overensstemmelse med den oprindelige aftale. Ideoplægget indeholder en skitsering af, hvordan bygningerne kan restaureres, hvordan området omkring bygningerne kan anlægges, samt detaljerede forslag til, hvordan Officersbygningens 3340 kvm og Ridehusets 1150 kvm kan udnyttes. I oplægget opereres der med en teatersal, atelierer, teatergarderobe, video-, foto-, grafik- og kulisseværksteder, lydstudier, node- og pladebibliotek, øvelokaler og kantine. De samlede udgifter anslås til ca. 13,5 mill. kr. Og oplægget slutter med flg. bredside:

»Den kulturelle værdi af projektet kan ikke gøres op i penge. Det kan kun konstateres, at det vil få stor betydning for udviklingen af det nye musikhus, for byens amatørkunstnere og for byens befolkning som helhed«.

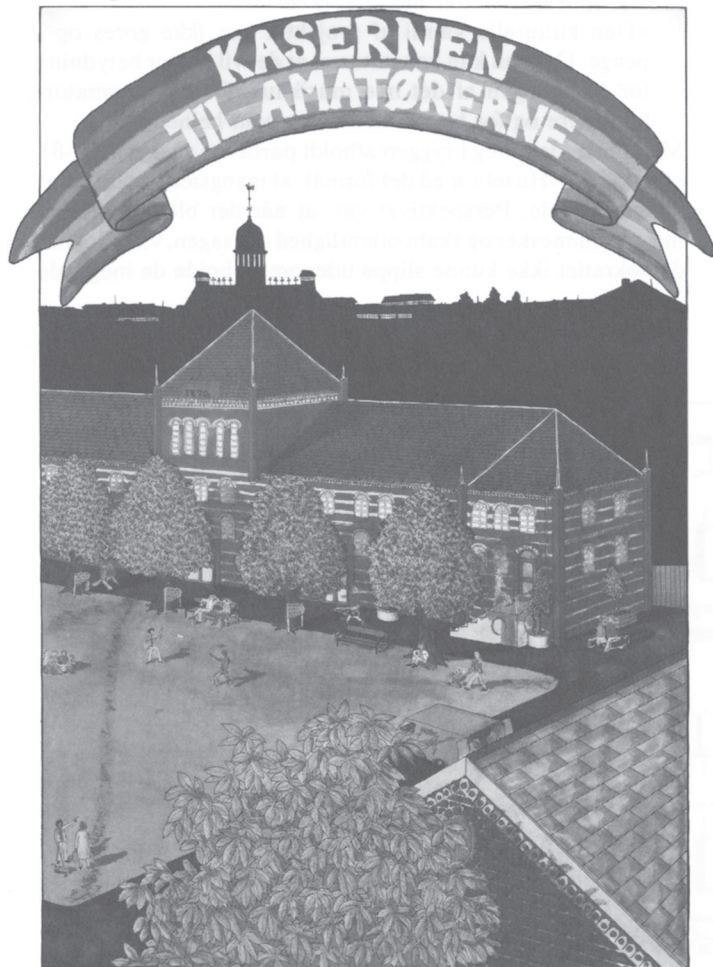
Med dette ideoplæg i ryggen afholdt partierne så den 9/1-81 et møde på »Huset« med det formål, at igangsætte et folkeligt aktivistarbejde. Perspektivet var, at når der blev involveret mange mennesker og skabt offentlighed om sagen, ville Socialdemokratiet ikke kunne slippe udenom at holde de indgåede

Ideoplæggets plan for Officersbygningens 1. og 2. etage.

aftaler og dermed hindre salget. Byens amatørkunstforeninger og -grupper var inviteret, og resultatet blev, at man dannede en »Amatørkunstnernes Støttekomité« med repræsentanter for en række af de større organisationer, som herefter skulle føre den videre oplysningskampagne og folkelige kamp. Bl.a. satte man sig for at arrangere et større støttearrangement, at udforme og trykke en plakater og at igangsætte en underskriftindsamling.

Vinderplakaten.

AMATØR KUNSTNERNES STØTTE KOMITÉ %FAJABEFA. BALAGERVEJ 75, 8260 VIBY J.
GIRO 8359504

I begyndelsen af marts måned var der sket en hel del. Underskriftindsamlingen kørte effektivt. Ved en plakatkonkurrence havde man fundet frem til en plakat, der både indeholder visioner og en direkte appel, og planerne lå klar for et gigantisk støttearrangement. Samtidig havde man sikret sig positiv opbakning fra stort set hele spektret af folkelige foreninger – lige fra Sømandenes Forbund, over Pensionisternes Landsorganisation til Den radikale Vælgerforening.

Søndag den 15. marts løb støttearrangementet af benene under flg. slogan:

»Vi accepterer ikke Olaf P. Christensens plan om at sælge bygningen til Justitsministeriet, politikerne må holde deres løfte og give kasernen til amatørerne – det vil gavne Århus«.

Alle kunstnerne optrådte gratis, og arrangementet som sådan var en succes. Der var over 1000 betalende i løbet af dagen og aftenen.

Der var nu skabt så megen røre om sagen, at det for alvor begyndte at blive penibelt for Socialdemokratiet. For sagen har klare kommunalpolitiske perspektiver: Der skal være kommunalvalg i oktober dette år, og det vil være noget nært katastrofald for partiet, hvis det åbenlyst svigter indgåede aftaler i en sag, der i den grad har befolkningens bevågenhed. Det ville i givet fald være meget let at påvise det fordelagtige i at skabe et kulturcenter med langsigtede perspektiver og med rige muligheder for beskæftigelsesarbejde – fremfor at sælge bygningerne med det kortsigtede mål, at få nogle hurtige penge til kommunen.

Sagen er ikke afsluttet endnu, men det er lige op over. Sidst i marts måned forlød det over lokalradioen, at man i Socialdemokratiet havde besluttet sig for »at gøre kasernen til et center for amatørkunsten«. Hermed har Amatørkunstnernes Støttekomité reelt vundet den politiske kamp, og kan nu hellige sig arbejdet med den endelige indretning af bygningerne som et rådgivende udvalg.